

Vergaderjaar 2011–2012

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 1485

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR IMMIGRATIE, INTEGRATIE EN ASIEL

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 december 2011

Inleiding

De Koninklijke Marechaussee (KMar) is op grond van artikel 6 van de Politiewet 1993 en artikel 47 van de Vreemdelingenwet 2000 belast met het toezicht op de naleving van de wettelijke voorschriften met betrekking tot vreemdelingen. In dat kader voert de KMar in de binnengrenszone met België en Duitsland operationeel vreemdelingentoezicht uit, het zogenaamde mobiel toezicht veiligheid (MTV)¹ Het MTV betreft politiecontroles door de KMar die als doel hebben illegaal verblijf – al dan niet in georganiseerd verband – in een zo vroeg mogelijk stadium tegen te gaan en bij te dragen aan de bestrijding van grensoverschrijdende (migratie) criminaliteit.

Met deze brief informeer ik u, mede namens de minister van Defensie, over het doel en het juridisch kader van het camerasysteem dat de KMar ten behoeve van de ondersteuning van het MTV heeft ontwikkeld, @MIGO-BORAS (**m**obiel **i**nformatie **g**estuurd **o**ptreden – *better operational result and advanced security*). Hiermee kom ik mijn toezegging na die ik heb gedaan tijdens het Algemeen Overleg JBZ Raad en het Stockholmprogramma op 8 december jongstleden.

Doel en werking van het systeem

In het Regeerakkoord² is vastgelegd dat de inzet van het MTV wordt geïntensiveerd en illegaal verblijf wordt tegengegaan³. Om het MTV effectiever en efficiënter uit te kunnen voeren heeft de KMar @MIGO-BORAS ontwikkeld. Dit systeem heeft als doel de KMar technisch te ondersteunen bij de uitvoering van haar taken op het gebied van de handhaving van de Vreemdelingenwet.

Het systeem @MIGO-BORAS bestaat uit cameraopstellingen (vijftien vast, zes mobiel) aan de hoofdgrenswegen met België en Duitsland. Dit

¹ Art 50 Vreemdelingenwet juncto art 4.17a Vreemdelingenbesluit.

² Grensoverschrijdende criminaliteit die in Nederland plaatsvindt door in andere landen verblijvende vreemdelingen, illegalen en mensensmokkelaars, wordt harder aangepakt, onder meer door mobiele grenscontroles van de Koninklijke Marechaussee (pg 24).

³ TK 19 637, nr 1435, 8 juli 2011. (Kabinetsaankpak illegaal verblijf, pag. 5).

systeem kan verkeerspatronen waarnemen en op basis van algemene gegevens en doelgroepprofielen melden welk passerend voertuig voor controle interessant kan zijn. Het systeem versnelt en objectiveert de selectie ten behoeve van MTV-controles en is daarmee een zinvolle aanvulling op wat nu op basis van professionele ervaring van KMar-personeel plaatsvindt. Daardoor wordt de taakuitvoering geoptimaliseerd en de inzet van het KMar-personeel efficiënter.

Juridisch kader

In algemene zin is bij het overschrijden van de binnengrenzen van de lidstaten van de Europese Unie de rechtstreeks werkende Schengengrenscodes¹ van toepassing. De afschaffing van persoonscontrole aan de binnengrenzen doet geen afbreuk aan de uitoefening van de politiebevoegdheid door de bevoegde instanties voor zover de uitvoering hiervan niet hetzelfde effect heeft als grenscontroles. In artikel 21 van de Schengengrenscodes is in de mogelijkheid voorzien dat lidstaten nationale maatregelen treffen die noodzakelijk zijn voor de handhaving van de openbare orde en de rechtsorde in de binnengrenszones. In Nederland zijn MTV-controles hiervan een voorbeeld.

In de Schengengrenscodes zijn geen bepalingen opgenomen over cameratoezicht in de binnengrenszone. De Europese Commissie heeft onlangs in conceptrichtsnoeren over het functioneren van de Schengenzone aandacht besteed aan het gebruik van cameratoezicht, meer specifiek *Automatic Number Plate Recognition (ANPR)*, aan de binnengrenzen. De Europese Commissie stelt daarin dat het cameratoezicht in de binnengrenszone op zich is toegestaan, mits dit past binnen de kaders van de Schengengrenscodes en dit niet het effect oplevert van grenscontroles.

In mijn brief van 8 november 2011² heb ik aangegeven dat het MTV in overeenstemming is gebracht met de Schengengrenscodes. In het Vreemdelingenbesluit 2000 zijn waarborgen opgenomen zodat het MTV niet het effect kan hebben van grenscontroles. Het MTV wordt uitgevoerd op wegen in een gebied tot twintig kilometer vanaf de gemeenschappelijke grens met België en Duitsland op eenzelfde weg, ten hoogste negentig uur per maand en zes uur per dag. Deze waarborgen zijn ook valide voor de inzet van @MIGO-BORAS ter technische ondersteuning van het MTV.

Binnen de kaders die de Europese en nationale wet- en regelgeving daartoe bieden kan @MIGO-BORAS op verschillende wijzen worden ingezet voor vreemdelingrechtelijke taken.

1. Anoniem inwinnen en analyseren ten behoeve van profielen.

Door middel van de camera's worden anoniem gegevens ingewonnen en geanalyseerd van passerende voertuigen, zoals typen en aantallen auto's en afkomst van de kentekens, waardoor ervaringsgegevens worden gegenereerd ten behoeve van het opstellen van algemene profielen op basis waarvan in de toekomst beslissingen kunnen worden genomen om voertuigen stil te houden. De grondslag voor deze toepassing wordt gevonden in de algemene bevoegdheid tot het uitoefenen van het vreemdelingtoezicht. Overigens blijkt uit de Richtsnoeren ANPR van het College bescherming persoonsgegevens (2009) dat het gebruik van ANPR ten behoeve van het uitvoeren van strategische analyses mogelijk is³. De uiteindelijke samenstelling van de uit de anonieme inwinning en analyse resulterende profielen zal in lijn moeten zijn met geldende wetgeving op het gebied van non-discriminatie. Bij het inwinnen van de informatie ten behoeve van gegevensanalyse wordt niet overgegaan tot directe opvolging, aangezien dit niet past binnen de waarborgen met betrekking

¹ Verordening EG nr. 562/2006 van het Europees parlement en de Raad d.d. 15 maart 2006 tot vaststelling van een communautaire code betreffende de overschrijding van grenzen door personen, Pb EU 2006, L 105/1.

² Zie TK 19 637, nr. 1473, 8 november 2011 (Rapportage Vreemdelingenketen periode januari-juni 2011, pag 5).

³ Richtsnoeren ANPR, p. 29.

tot de intensiteit en frequentie van de controles zoals bepaald in artikel 4.17a Vreemdelingenbesluit 2000.

2. Observeren en selecteren voor het stilhouden van voertuigen.

Het observeren en selecteren van voertuigen voor het uitvoeren van een MTV-controle gebeurt met behulp van algemene profielen die op basis van de inwinning en analyse zijn opgesteld. De inzet van @MIGO-BORAS past binnen de kaders van artikel 4.17a Vb 2000.

Het is technisch mogelijk om @MIGO-BORAS in te zetten voor strafrechtelijke opsporing en tenuitvoerleggingstaken op basis van politiegegevens. In afwachting van ANPR-wetgeving wordt hiervan vooralsnog afgezien. In uitzonderlijke en spoedeisende situaties kan op grond van de algemene politietaak¹ het systeem worden ingezet voor *Quick Alerts*.

3. Assistentie bij een ingesteld Quick Alert.

In situaties waarbij sprake is van een bijzonder ernstige of omvangrijke inbreuk op de rechtsorde of de openbare orde of indien er sprake is van vitale hulpverleningsbelangen kan op grond van artikel 2 van de Politiewet 1993 een *Quick Alert* (Amber Alert, terreurdreiging) worden ingesteld. In dergelijke gevallen kan @MIGO-BORAS worden ingezet voor het opvolgen van de melding.

Privacy-aspecten

In @MIGO-BORAS worden ter ondersteuning van de handhaving van de vreemdelingenwetgeving alleen algemene en niet tot op de persoon herleidbare gegevens van het voertuig opgeslagen. De gedigitaliseerde verwerking van de gegevens wordt zodanig ingericht en begrensd dat alleen wettelijk toegestane data op het goede moment bij de bevoegde instantie terecht kunnen komen. De opslag van de gegevens, de toegang tot deze gegevens door instanties en het gebruik voor bepaalde doeleinden zullen aldus strikt worden geborgd².

Iedereen heeft het wettelijke recht kennis te nemen, of en zo ja, welke persoonsgegevens door de KMar worden verwerkt³. De KMar zal het gebruik van cameratoezicht kenbaar maken door middel van het plaatsen van borden bij de portalen. Daarnaast is voor iedereen (digitaal) informatie over het systeem in relatie tot privacy beschikbaar.

Internationale aspecten

De Europese Commissie heeft op 17 november 2011 schriftelijke vragen gesteld over de wettelijke basis en de doelstelling van het systeem, alsmede over het inwerkingstellingstraject; deze vragen zullen begin 2012 worden beantwoord. De Kamer ontvangt een afschrift van de brief aan de Europese Commissie. De Europese Commissie is op 6 mei 2008 en 28 november 2011 op hoofdlijnen geïnformeerd over de ontwikkeling, de voortgang en de implementatie van het systeem. Tijdens het laatste overleg is afgesproken dat voorafgaand aan de inwerkingstelling van @MIGO-BORAS de Europese Commissie wordt geïnformeerd over de startdatum van de testfase.

Ook de buurlanden worden over de implementatie van het systeem op de hoogte gehouden. Met België en Duitsland is op bestuurlijk en/of operationeel niveau contact over de toekomstige inwerkingstelling van @MIGO-BORAS. Voorafgaand aan de inwerkingstelling zullen de Europese Commissie en de beide buurlanden aanvullend worden geïnformeerd. Verder zal informatie over @MIGO-BORAS via het daartoe

¹ Artikel 2 en 6 van de Politiewet 1993.

² Zie in algemene zin; TK 32 761, nr. 1, 29 april 2011 (privacynotitie kabinet).

³ Art 25 Wpg en 28 Wpg.

geëigende Europese systeem, te weten het Wederzijds Informatie Mechanisme (WIM), met alle lidstaten worden gedeeld.

Start @MIGO-BORAS

De technische ontwikkeling van het systeem nadert de voltooiing. Begin 2012 zal een verlengde testfase starten, die naar verwachting voor de zomer 2012 wordt afgerond. Het systeem zal dan binnen het hierboven beschreven kader worden geoperationaliseerd.

De minister voor Immigratie, Integratie en Asiel,
G. B. M. Leers